

REFERAT FRA LANDSMØTET OG FN-SAMBANDETS 75 ÅRS JUBILEUM

Tid/Sted: 28. oktober 2021 i Nobels fredssenter, Oslo

1. Velkommen og kort innføring i FN-Sambandet v/ generalsekretær Anne Cathrine Uteng da Silva

FN-Sambandet har gjennom 75 år vært en viktig kunnskapsleverandør av faktabasert informasjon. Hjemmesiden har ca. 4 mill. besøk pr. år. Organisasjonen er aktivt ute i skolene, hvor de informerer om FNs bærekraftsmål, kampen for et anstendig arbeidsliv, menneskerettigheter og god utdanning. (Kan selv bekrefte at den videregående skolen hvor jeg arbeidet, brukte FN Sambandet jevnlig som en viktig samarbeidspartner). Generalsekretæren forteller at FNs bærekraftspin er delt ut til alle nyvalgte regjeringsmedlemmer. FN-Sambandet har for øvrig oversatt bærekraftsmålene til nordsamisk og nynorsk, samt oppdatert alle undervisningsopplegg iht nye læreplaner. Organisasjonen er spesielt aktiv mot ungdom, de har 28 medarbeidere i fast stilling + prosjektansatte for kortere perioder. Ved årets slutt har de 752 FN-skoler og 75 organisasjoner, foreninger, fylker, kommuner, bibliotek mm på sin kontaktliste. De har også 44 aktive hovedmedlemmer, og **Soroptimist International Union of Norway er en av dem.**

2. Landsmøtet

Styreleder Trine Lise Sundnes fikk overlevert klubben (som tidligere har tilhørt Edvard Hambro) *Edvard Hambro var i store deler av sitt yrkesaktive liv knyttet til den norske utenriksstjenesten og til ulike internasjonale organisasjoner, først i Folkeforbundet og senere i FN-systemet. (Store norske leksikon).*

Sundnes foretar formell åpning av landsmøtet, og innkalling og dagsorden blir godkjent. Deretter får Jan-Gustav Strandenæs ordet, men først minner hun oss om viktigheten av FN og gjentar utsagnet om at **FN er ikke himmelen, men holder oss i hvert fall borte fra helvete!**

Jan-Gustav Strandenæs er universitetslektor og har i flere tiår vært engasjert i FN og FN-prosesser både nasjonalt og internasjonalt. Han har også arbeidet i FN-Sambandet i 30 år. I dag er han rådgiver for frivillige organisasjoner, privat sektor og kommuner, og hovedmålet er implementering av bærekraftsmålene/Agenda 2030. Han deler sine tanker om FN-sambandets rolle for å styrke sitt mandat i skole, media og hos «hvermannsen» for å sikre kommende generasjoner.

Standenæs starter med å si at han er født optimist. Gjennom et forrykende foredrag og mange slides får vi en strukturert historisk og kulturell oppdatering: fra Trygve Lie som første generalsekretær i FN, FN-pakten i 1945 og dramatiske hendelser i etterkrigstiden. Han understreker viktigheten av sivilsamfunnets arbeid for bevaring av verdensfreden og trekker trådene tilbake til renessansen og opplysningstidens humanistiske idealer frem til verdibasert sosialpolitikk (fighting for the well-being of humanity). Han kommenterer også det kommende klimamøtet i Glasgow med forventninger og

felles forståelse for hva som kreves for å oppnå bærekraft for kommende generasjoner. Strandenæs roser privat sektor som en pådriver i Norge. På 1970-tallet øker antall sivile organisasjoner (NGO'er) i FN, og deres rolle som «Watch Dog» blir viktig.

Foredragsholderen etterlyser en forpliktende norsk handlingsplan, som må ligge hos en tung myndighet – som Statsministerens kontor. Tyskland, Estland og Finland har valgt denne modellen. Han kommer også inn på ILOs 100 års feiring i 2019 og det viktige treparts-samarbeidet som vi har i Norge.

Etter Standenæs' foredrag fortsetter landsmøtet. FN-Sambandets Årsberetning 2020 med regnskap, totalt ca. 40 sider, bekrefter den enorme aktiviteten. Den blir godkjent med akklamasjon. Ingen innkomne saker. Valget er vel forberedt og blir enstemmig vedtatt. Forøvrig er det kun medlemsorganisasjoner som kan nominere kandidater til styret. **Burde ikke Norgesunionen nominere en kandidat ved neste korsvei?**

Anne-Cecilie Kaltenborn fra NHO, Service og Handel ble valgt som ny styreleder. Hun har tidligere vært bl.a. generalsekretær i Leger uten grenser.

3. Jubileumsfeiringen

Dagen blir avsluttet med deilig lunsj og påfølgende jubileumsfeiring

Vi får se flere videohilsener, bl.a. fra New York (FN-delegasjonen v/ Mona Juel) og Genève (gen.sekr. i ILO), film om FN-sambandets historie og ikke minst høre tankevekkende slampoesi.

Henrik Thune, forsker i NUPI, nå statssekretær i UD, fremhever viktigheten av globalt samarbeid og bekrefter at Hurdalsplattformen støtter opp om FN.

Blant mange gratulasjoner og taler er det musikalsk underholdning av en dyktig ungdomskvartett.

Både FN og FN-Sambandet får mange rosende ord, men én gratulant har fått i oppdrag å trekke frem FNs utfordringer fremover, og de er mange:

- Enkeltstater møtes utenom FN-systemet, og gjør FN mindre viktig
- G7 landene (7 industriland) har mye makt – viktig å få inn mer FN kompetanse hos dem
- G20 landene (de viktigste økonomiene i verden) overtar mer og mer makt – viktig å få inn mer FN kompetanse hos dem
- Noen stater stoler mindre på FN
- Enkelte stater øremerker midler de gir
- Må få til mer samarbeid med private aktører - de refererer ofte til bærekraftsmålene
- FN trenger reformer – lider under et ineffektivt byråkrati og dårlig koordineringsevne
- Har ofte vage mandat for sitt arbeid, og mister derfor handlingsrom
- Stormaktsrivalisering: USA – Russland – Kina. Kina blir stadig viktigere og vil utfordre

4. Avslutning

FN er viktigere enn noen gang. FN betyr fred, sikkerhet og håp i en kompleks, mangfoldig og urolig verden.

FN-Sambandet er meget aktiv i skolen, det betyr kort avstand fra klasserommet til Sikkerhetsrådet i New York. Ungdom har i nye læreplaner fått «Medborgerskap og demokrati» på timeplanen, hvilket betinger samarbeid over faggrensene og legger grunnlag for globalt partnerskap/medborgerskap. Organisasjonen har utdannet Norge i 6 generasjoner, en nasjonal fellesarv (1946-2021) - helt fra utenriksminister Halvard Lange, og de skal fortsette å formidle og overbevise om at det ikke finnes noe bedre alternativ til å bevare verdensfreden.

Dagens 75 år er ikke som tidligere 75 åringer! FN-Sambandet har et ungdommelig pågangsmot til å vise vei og kan best sammenlignes med et pulserende hjerte fylt med internasjonal solidaritet. En minnerik dag til ettertanke!

29. oktober 2021

Gerd Louise Molvig

(som fikk representere Norgesunionen
i Monica Fayes fravær)